

Jaarverslag 2024

Het bestuur

Het bestuur heeft in het verslagjaar bestaan uit Pepijn Vemer (voorzitter), Dick Boersma (penningmeester), Alma Luring (secretaris), Arie Meerman (lid), Hein-Peter Nauta (lid), Geert Roelf Luring (lid), Dirk van Oerle (lid) en Ugo Leever (lid).

De ledenadministratie

Het ledental is in het jaar 2024 gegroeid met 7 leden. Een van onze leden, en tevens oud bestuurslid, is overleden en ander lid verhuisde en zegde het lidmaatschap daardoor op. Het ledenaantal bedraagt per 31 december 2024, 56 leden.

Het aantal klanten van de energieleverancier 'Energie VanOns' dat aangemeld is via onze coöperatie, is in 2024 afgenomen met 18 klanten. Eind 2023 was het aantal 59, nu is dat 41. Voor elke afnemer uit ons werkgebied ontvangt de coöperatie 75 euro per jaar. Een inkomstenbron, die ingezet kan worden voor de duurzaamheidsactiviteiten in ons werkgebied.

Activiteiten/initiatieven

Lezing 22 mei

Aansluitend op de ALV van 22 mei 2024, organiseerde de coöperatie een lezing door CDA gedeputeerde Henk Jumelet. Noodgedwongen moesten we op het laatste moment de lezing cancelen. De spreker gaf aan verhinderd te zijn.

Viering lustrum

In november 2024 bestond de energie coöperatie 10 jaar. Samen met leden, vrijwilligers betrokken bij de werkzaamheden van de coöperatie, samenwerkingspartners en belangstellenden hebben we dat gevierd met allerlei festiviteiten.

Op vrijdag 8 november organiseerden we in Onder de Linden in Vries een Meet-up, waarin we met elkaar in gesprek gingen aan de hand van de VPRO Tegenlicht aflevering "Samen vergroenen". In het programma konden onze lokale vergroeners voorbeelden laten zien hoe we binnen de gemeente Tynaarlo werken aan dit thema. Lisa Hof, PhD kandidaat, faculteit Ruimtelijke Wetenschappen aan de RuG, vulde de informatie vanuit het programma aan met een wetenschappelijke onderbouwing, waarin vooral aandacht werd geschonken aan het sociale kantelpunt rond de energietransitie. Tijdens een intermezzo trad de toneelgroep 'De Gastspeler' op. Ze speelden een scene uit hun voorstelling 'Close Harmony', waarin alle aspecten rondom de gesprekken over het klimaat aan de orde kwamen.

Op zaterdag 9 november organiseerde de coöperatie samen met de buurtteams uit Eelde, Vries, Zeegse en Zuidlaren lokale Duurzame Huizenroutes. In twee bijeenkomsten zijn de lokale huizenroutes voorbereid. Buurtteams zorgden zelf voor het werven van woningeigenaren in hun dorp die bereid waren hun huis open te stellen. In Vries stelden 6 mensen hun woning open, in Eelde 4 in Zeegse 3 en in Zuidlaren 2. Helaas viel het animo om de duurzame huizen te bezoeken flink tegen. Overigens kwam dat overeen met het beeld van de Nationale Duurzame Huizenroute.

Tijdens de klimaatweek van 8 t/m 16 november organiseerden we, samen met de gemeente Tynaarlo, de kunstenaarsvereniging VanTynaarLo, het Klimatorium i.o. en het Amsterdamse pop-up Klimaatmuseum, een interactieve klimaattentoonstelling. Thema van de tentoonstelling was: 'Sociale kantelpunten'. Een aantal leden van de buurtteams,

energiecoaches en warmtescanners fungeerden tijdens de openingstijden van de tentoonstelling als suppoost.

Al met al kijken we terug op een geslaagde viering, waarin het positieve van de sociale kantelpunten aangeeft, dat we op de goede weg zijn, om onze doelstellingen te halen.

Activiteiten van de coöperatie

De activiteiten van de coöperatie hebben zich in het verslagjaar gericht op het werven, scholen en coördineren van energiecoaches, warmtescanners en klussers. Daarnaast wordt door het ondersteunen van de activiteiten georganiseerd door anderen, gewerkt aan het behalen van de doelstellingen van de coöperatie.

Pool warmtescan

In 2024 waren 15 warmtescanners actief. Ongeveer een derde van het warmtescanteam is daarnaast ook actief als energiecoach. De 15 warmtescanners hebben in 2024 samen in totaal bij 76 woningeigenaren warmtescans uitgevoerd, waarvan 17 warmtescans bij inwoners uit Eelde, Paterswolde, Vries e.o. en 59 warmtescans bij inwoners uit Zuidlaren, Midlaren, Zeegse e.o.

Opvallend is, dat het aantal uitgevoerde warmtescans aanmerkelijk lager lag dan in voorgaande jaren. Het gemiddelde ligt doorgaans tussen de 10 – 15 warmtescans per seizoen. Reden? De weersomstandigheden waren in het eerste kwartaal van 2024 niet altijd ideaal om warmtescans uit te voeren: vaak te hoge temperaturen en te nat om betrouwbare metingen te kunnen verrichten. In de maanden november en december waren een handvol dagen geschikt om metingen uit te voeren.

Aanmeldingen voor een warmtescan komen voornamelijk binnen via de website van de ECDA. Vanuit haar rol als coördinator zet de ECDA de aanmeldingen door naar de contactpersoon van het gebied Eelde, Paterswolde, Vries e.o. dan wel de contactpersoon voor het gebied Zuidlaren, Midlaren, Zeegse e.o. Het merendeel van de aanmeldingen is te relateren aan activiteiten van lokale energie initiatieven (buurtteams), zoals energiecafés (Eelde, Vries en Zuidlaren) en de Grote Optrommelactie in Zuidlaren.

Door de ECDA zijn 3 cursussen gegeven, waarvan 2 in de gemeente Emmen (16 deelnemers) en 1 in de gemeente Aa en Hunze (7 deelnemers). Aan de cursus in Aa en Hunze deden ook 2 deelnemers uit de gemeente Tynaarlo mee. De deelnemers uit zowel Emmen als Aa en Hunze waren al actief als energiecoach of als fixer in hun gemeente. Het team van warmtescanners komt bij de start en soms aan het einde van ieder seizoen bijeen om kennis met elkaar te delen. Tussentijds worden – indien daar behoefte aan is – onderling rapportages uitgewisseld om daarvan te leren (interpreteren).

Pool Drents Energiecoach

Op 31 december 2024 zijn er in de gemeente Tynaarlo 21 energiecoaches actief, 1 meer dan in 2024. 2 coaches zijn in 2024 gestart met hun werkzaamheden en 1 coach is gestopt. De coaches wonen goed verspreid over de verschillende dorpen in de gemeente Tynaarlo. De coördinator streeft ernaar dat een energiescan verzoek wordt uitgevoerd door een energiecoach uit het dorp waar de vraag vandaan komt. Met de coaches is de afspraak gemaakt dat zij 1 à 2 scans per maand uitvoeren.

In het jaar 2024 zijn 287 (reguliere) energiescans uitgevoerd. Daarnaast zijn er 48 adressen bezocht in kader van de wijkgerichte aanpak. De aantallen stijgen nog steeds en sinds de start van onze activiteiten in 2022 zijn er totaliteit al meer dan 750 scans uitgevoerd. Het aantal energiescan verzoeken per dorp wisselt sterk en is sterk afhankelijk van de activiteiten van de buurtteams. Een actief buurtteam met veel lokale initiatieven levert veel aanvragen op.

In 2024 hebben 2 coaches een energiecoach training bij HOOM afgerond. Hiervoor worden de onderdelen, het meelopen met een ervaren energiecoach en het voeren van een eindgesprek, door onszelf georganiseerd.

De ontwikkelingen in de verduurzamingswereld gaan snel. Daarom worden er regelmatig binnen de pool verdiepende trainingen georganiseerd. Voor de onderlinge samenwerking en communicatie maken de energiecoaches gebruik van een WhatsApp groep, waarin de coach acute vragen kan stellen én beantwoorden.

Communicatie & Zichtbaarheid

Er zijn in 2024 vijf nieuwsbrieven verstuurd naar onze volgers: onze normale vier nieuwsbrieven per jaar, en een extra lustrum nieuwsbrief in oktober. Het aantal adressen waar de nieuwsbrief naar gestuurd wordt is in de loop van het jaar gegroeid naar 407. De nieuwsbrieven worden steeds beter gelezen, en ook wordt er vaker doorgeklikt naar de artikelen in de nieuwsbrief. Dat is deels te danken aan het groeiend aantal volgers van de in 2023 gestarte Facebook en Instagram pagina's, waar de artikelen in de weken na de nieuwsbrief opnieuw onder de aandacht worden gebracht.

De website van de ECDA wordt steeds vaker bezocht. Vooral vlak voor ons lustrum is het aantal bezoeken omhoog gegaan.

De buurtteams van Vries, Zuidlaren en Eelde hebben een prominente plek op de site en worden goed bezocht. Aanmeldingen voor energiecafés en andere buurtactiviteiten gaan via formulieren op de website. Via folders en flyers met een qr-code naar het aanmeldformulier, brengen de buurtteams hun activiteiten onder de aandacht. Hier komt veel respons op. Energieteam Zeegse heeft ook een eigen pagina gekregen in 2024.

Buurtteams

In onze gemeente zijn meerder buurtteams actief. De energie coöperatie fungeert voor de buurtteams als betaaloket. De buurtteams zijn vrijwilligersorganisaties en kunnen zonder KVK-nummer geen subsidie aanvragen en ontvangen. De meeste buurtteams hebben een teamlid afgevaardigd in het bestuur van de ECDA. Daarmee is er een nauwe verbondenheid en kan er samengewerkt worden aan onze ambities en doelstellingen. De buurtteams hebben een vaste plaats op de website. Nieuws over hun doelstellingen en activiteiten zijn op de website te vinden.

Buurtteam 'De Fledders'

Buurtteam De Fledders kende in 2024 naast positieve zaken ook trieste. Arnold Onnes overleed op 1 oktober en Jan Emmens op 13 december. Beiden zijn voor het buurtteam erg belangrijk geweest.

Het buurtteam bestaat op dit moment uit zeven vrijwilligers. Mede door een beperkte inzetbaarheid van een aantal van hen was de slagkracht beperkt. Toch gebeurde er nog van alles.

De energiemarkt over warmtepompen op 30 januari werd heel goed bezocht. Het was de tweede energiemarkt over warmtepompen. Opnieuw hield een bedrijf voor warmtepompen een mooie presentatie. Dit bedrijf was eerder door het buurtteam op basis van strenge criteria geselecteerd. Natuur en Milieufederatie Drenthe hielp mensen bij vragen over subsidiegelijkheden en ook de energiecoach van het buurtteam had een inbreng. De gemeente gaf informatie over de problematiek van het energienetwerk in de wijk.

In 2024 publiceerde het buurtteam de resultaten van een enquête, die eind 2023 was uitgevoerd. De enquête geeft enig zicht in de mate waarin bewoners van de wijk De Fledders energiebesparende maatregelen hebben uitgevoerd en van plan zijn uit te voeren. Daarnaast geeft het aan in welke mate het buurtteam heeft bijgedragen aan de keuzes van bewoners en wat hun behoefte is aan energiecafés of -markten.

Op 14 november organiseerde het buurtteam een energiecafé over isoleren en ventileren. Het buurtteam had al vaker over dit onderwerp energiecafés en -markten georganiseerd, maar toch bleek er animo voor te zijn. Omdat gezelligheid en lekkere koffie ook van belang is, werd het georganiseerd in het sfeervolle Grand café Onder De Linden. Het

Drents Energieloket gaf een presentatie, een energiecoach liet zien wat hij aan zijn wat oudere huis had gedaan en tenslotte was er de mogelijkheid voor vragen en discussies. Op 9 november organiseerde het buurtteam een duurzame huizenroute. Een kleine groep mensen bezochten gezamenlijk een viertal huizen in de wijk De Fledders. Verder was er de mogelijkheid een aantal andere huizen individueel te bezoeken. Hoewel de belangstelling niet groot was waren de bezoekers erg enthousiast. Met een beetje betere publiciteit wil het buurtteam deze activiteit in het jaar 2025 uitbreiden.

Ondertussen zijn een aantal leden van het buurtteam actief in een projectteam voor het zogenaamde Warmteplan, voorheen Wijkenergieplan. Dit is een plan om lijnen uit te zetten voor afname van het energieverbruik in de wijk en onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om uiteindelijk geen gebruik meer te maken van fossiele energiebronnen voor het verwarmen van de woningen. Ook de gemeente Tynaarlo, woningcorporatie Woonborg en de huurdersvereniging van Woonborg maken deel uit van het projectteam. Het Flexteam Warmte van de provincie Drenthe ondersteunt het projectteam. In april 2025 wordt er een bijeenkomst voor de wijk georganiseerd over het Warmteplan. Het buurtteam hoopt dat dan meer mensen zich bij het projectteam aansluiten, zodat het een Warmteplan wordt dat gedragen wordt door de hele buurt.

Buurtteam Energie Zuidlaren

Een enthousiaste groep van vrijwilligers van Buurtteam Energie Zuidlaren zet zich sinds november 2018 in om buurten in Zuidlaren energiezuiniger te maken. De groep bestaat uit een vaste kern van 6-7 teamleden, waarvan er 3 ook in de rol als energiecoach actief zijn. En 1 teamlid vervult zowel de rol als energiecoach als die van warmtescanner. Vanuit het Buurtteam Energie Zuidlaren worden 5 warmtescanners aangestuurd, waarvan er 2 tot de zomer van 2024 ook actief waren binnen het buurtteam. In 2025 wordt ingezet op het werven van 2-3 nieuwe buurtteamleden.

Na een 4-tal jaren van het organiseren van informatieavonden en energiemarkten in de verschillende wijken van Zuidlaren, werd het tijd voor iets anders. Het focussen op één wijk om te kijken of er voldoende animo is om samen met enkele bewoners plannen te maken om energie te besparen. Dit als opmaat naar een wijkuitvoeringsplan in het kader van de Transitievisie warmte van de gemeente Tynaarlo. Gekozen werd voor de buurt/wijk Noorder-Es, een wijk met 374 woningen, hoofdzakelijk uit de jaren 60 en 70 van de vorige eeuw, m.u.v. 45 woningen uit 2007-2009.

Samen met de hulp van een externe procesbegeleider vond in de periode april-juni van 2024 de 'Grote Optrommelactie' plaats. Een groot gedeelte van de 374 huishoudens in deze buurt ontving in april-mei via zijn/haar buurman of buurvrouw een speciale trommel met daarin een vragenlijst en een toelichting over de Optrommelactie.

De Optrommelactie gaf het buurtteam door de verzamelde data inzicht in "*het DNA van de wijk*". Zo bleek, dat de betrokkenheid van de bewoners van Noorder-Es op het gebied van energie en duurzaamheid groot is: bij maar liefst 82% van de 149 respondenten nam al eens grootschalige energiebesparende maatregelen, d.w.z. gevel-, vloer- en dakisolatie en glasvervanging. Opvallend was dat ongeveer 70% van de respondenten beschikt over zonnepanelen. En maar liefst 70% gaf aan samen met de burens of de straat energie te willen besparen. Bemoedigende resultaten! Ook is met deze actie opgehaald waar de informatiebehoefte ligt: warmtepompen, energieopslag en subsidies. Dit leverde 2 Energiemarkten op: 1 gericht op warmtepompen (106 bezoekers) en 1 gericht op financiering van energiebesparing (72 bezoekers). 25-30% van de bewoners gaven aan een bezoek van een energiecoach te willen hebben en/of een warmtescan van hun woning. Een verslag van de Grote Optrommelactie is te vinden op de ECDA-website:

[Optrommelactie Zuidlaren - buurt Noorder-Es - Energiecoöperatie Drentse Aa \(ecdrentseaa.nl\)](https://ecdrentseaa.nl)

Buurtteamlid, energiecoach én data-analist Jaap Kuipers onderzocht onder andere of al deze maatregelen ook feitelijk hebben geleid tot verlaging van het gebruik van aardgas

(rapport 'Energiescan wijk Noorder-Es'). Overduidelijk kon worden vastgesteld, dat het gasverbruik in de periode 2014-2022 in Noorder-Es gemiddeld 25% was gedaald. Ook werd een voorspelbaar probleem in beeld gebracht (en bevestigd door Enexis): de vele zonnepanelen gaan in de periode april tot en met september steeds vaker tot problemen leiden op het overvolle elektriciteitsnet. Meer zonnepanelen en verdergaande elektrificatie (warmtepompen, inductieplaten om te koken en laadpalen voor elektrische auto's) zullen het probleem alleen maar groter maken, d.w.z. tot frequentere storingen leiden. Buurtteam Energie Zuidlaren vindt het belangrijk dat bewoners zich daar bewust(er) van zijn. En dat ze weten, dat de wachttijd voor verzwarende van het netwerk 6-8 en mogelijk zelfs 10 jaar bedraagt! Belangstelling voor het rapport 'Energiescan wijk Noorder-Es'? Stuur een mail aan buurtteamzuidlaren@gmail.com

Buurtinitiatief Energiek Eelde Paterswolde

2024 was voor Buurtinitiatief Energiek Eelde Paterswolde een productief jaar. Ze hebben in totaal zes informatieavonden, energiecafés georganiseerd, drie voor de zomervakantie en drie daarna. Zes gezellige avonden in café Boelens vol tips en trucs. Daarnaast zijn er veel energiecoachgesprekken gevoerd. In de persoonlijke gesprekken werd er informatie gegeven over hoe inwoners energie (en geld!) kunnen besparen.

Tijdens de energiecafés vertelde eerst een bekende inwoner welke maatregelen hij heeft getroffen om invulling te geven aan de energietransitie. Vervolgens kwam een deskundige aan het woord om een thema uit te diepen.

Onderwerpen die aan orde kwamen zijn o.a.: op welke wijze isoleer je je huis en de soorten isolatie, de werkwijze van een warmtepomp en het toepassen van een thuisbatterij. De energiecafés werden erg goed bezocht. Meerdere avonden was de zaal helemaal vol, 90 bezoekers. In Eelde-Paterswolde zijn de energiecafés een begrip geworden. Gevolg van deze activiteiten is dat er weer veel energiecoach verzoeken binnen komen wat de nodige drukte heeft opgeleverd.

Het buurtinitiatief wordt gesteund door de gemeente Tynaarlo en de Energiecoöperatie Drentse Aa. Ze helpen inwoners energie (en geld) te besparen en zetten zich in voor een groenere en betaalbare toekomst. Het team bestaat uit 7 actieve leden, vooral energiecoaches wonende in Eelde-Paterswolde.

Buurtinitiatief Energiek Eelde Paterswolde is content met haar resultaten. Wel constateren ze dat verschillende onderwerpen nu meerdere keren zijn besproken en dat in 2025 aanpassing naar andere duurzame onderwerpen gewenst is.

Samenwerkingsverbanden

Drentse KEI

De coöperatie is lid van de koepelorganisatie Drentse KEI. De Drentse KEI is samen met de twee andere organisaties (Us Kooperaasje en Groninger Energie Koepel) eigenaar van Energie VanOns. Door lid te zijn van de Drentse KEI wordt onze coöperatie vertegenwoordigd in Energie VanOns. Het bestuur heeft dit zittingsjaar de door de koepelorganisatie georganiseerde ALV bezocht.

Gemeente Tynaarlo

Maandelijks heeft een afvaardiging van het bestuur gesprekken met de wethouder en de ambtenaar duurzaamheid van de gemeente Tynaarlo. Doel van de gesprekken is om elkaars ambities en doelstellingen te versterken en daar waar nodig acties op te zetten.

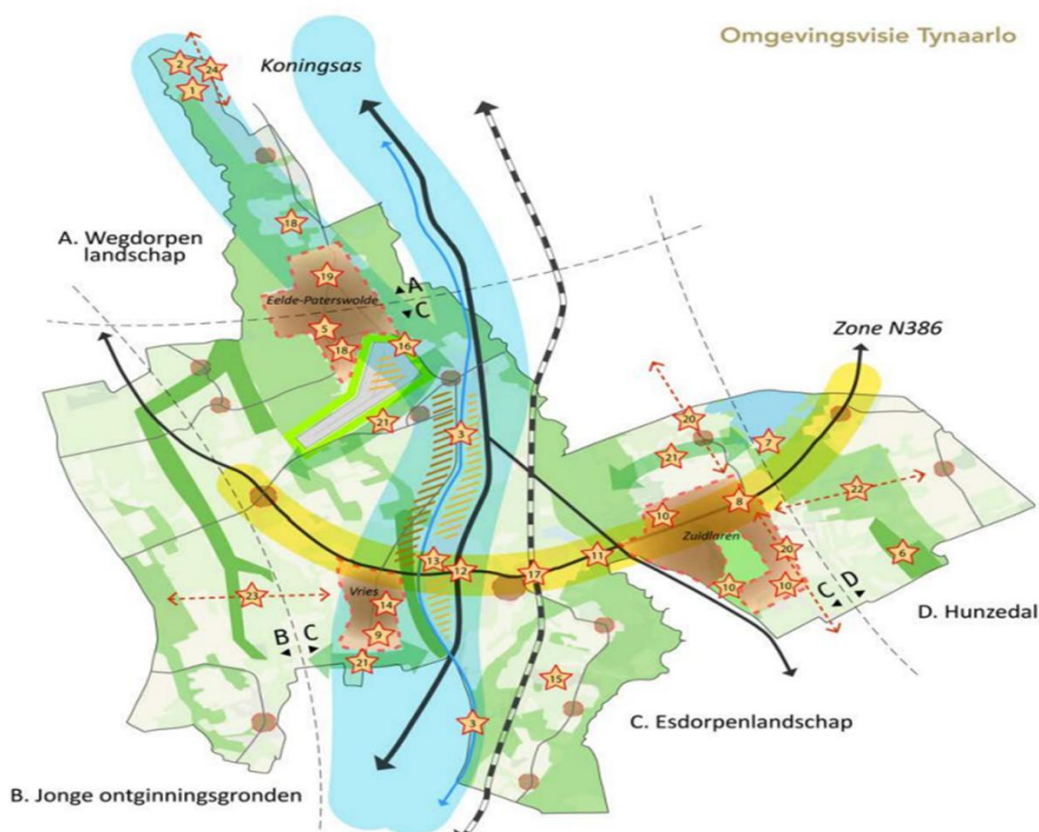
Overige lokale energie initiatieven in gemeente Tynaarlo

Tijdens een startbijeenkomst van het seizoen 2024-2025 heeft het bestuur een ontmoeting georganiseerd voor alle bij de coöperatie betrokken vrijwilligers en andere lokale energie initiatieven in de gemeente Tynaarlo. Wethouder Jelbrich Peters, de beleidsadviseurs van

de afdeling duurzaamheid en communicatie van de gemeente Tynaarlo en een afvaardiging van de Natuur en milieufederatie Drenthe waren vertegenwoordigd tijdens de bijeenkomst. De startbijeenkomst vond dit jaar plaats bij Plaats De Wereld in Vries.

Energie opwek

De energie coöperatie heeft het afgelopen jaar een aantal malen bij de gemeente aan tafel gezeten over de ontwikkeling van een zonnepark. Zoals bekend heeft de Gemeente vanuit het landelijke klimaatakkoord nog een ontwikkelingsopgave van ca. 65 hectare te realiseren voor 2030. In de omgevingsvisie heeft de gemeente hiervoor het zoekgebied tussen de A28 en het Noord-Willemskanaal aangewezen. De ECDA wil participeren in de ontwikkeling van nieuwe zonneparken omdat zon een belangrijke bijdrage levert in de energietransitie van onze gemeente.

De ECDA heeft twee jaar geleden de werkgroep zonneparken ingesteld die zich oriënteert op de ontwikkeling en organisatie van zonneparken. Naast het overleg met de gemeente is gesproken met energie coöperaties met ervaring in zonneparken, met private ontwikkelaars en beheerders van zonneparken en diverse organisaties met kennis en expertise op dit terrein. Ook zijn gesprekken gevoerd met individuele bewoners en instellingen die vraag hebben naar beschikbare zonnedaken- en velden.

Een algemeen gedeeld inzicht van de laatste jaren is dat zonneparken naast hun meerwaarde voor de energietransitie, ook moeten bijdragen aan de landschappelijke en natuurwaarden van het gebied en aan de belangen van bewoners en bedrijven in de nabijheid van deze parken.

Inmiddels zijn ook landelijke kaders vastgesteld voor de lokale participatie en lokaal eigenaarschap van nieuwe zonneparken. Daarmee is de positie van energiecoöperaties

wettelijk geborgd. De ECDA is daarmee een formele gesprekspartner van de gemeente Tynaarlo.

In 2025 doet de gemeente onderzoek naar de haalbaarheid van een zonnepark in het aangewezen zoekgebied. Daarnaast is de gemeente gestart met gesprekken per dorp over de vraag welke mogelijkheden en kansen er zijn voor kleinschalige zonneparken.

Jaarverslag 2024, getekend op 16 april 2025,

P. Vemer (voorzitter)

D. Boersma (penningmeester)

A.M.J. Luring – Hofman (secretaris)